

Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС)
№2018/848
про органічне виробництво і маркування органічних продуктів

ОРГАНІЧНА СЕРТИФІКАЦІЯ: ОСНОВНІ ВИМОГИ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС, ПРИНЦИПИ ВИРОБНИЦТВА ТА ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ

Віталій Манзій

Органік Стандарт
19.05.2026

ВІТАЛІЙ МАНЗІЙ

**ПРОВІДНИЙ ФАХІВЕЦЬ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ
ТОВ «ОРГАНІК СТАНДАРТ»**

**В ОРГАНІЧНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ З
2017 РОКУ**

**СФЕРА ДІЯЛЬНОСТІ: РЕГЛАМЕНТ (ЄС)
2018/848, ОРГАНІЧНЕ ЗАКОНОДАВСТВО
УКРАЇНИ, КАНАДСЬКИЙ ОРГАНІЧНИЙ
РЕЖИМ (COR), BIOSUISSE ORGANIC,
NATURLAND**

НОРМАТИВНА БАЗА

Регламент
Європейського
Парламенту і Ради
(ЄС) №2018/848

Імплементативний
Регламент Комісії
(ЄС) №2021/279

Регламент
Європейського
Парламенту і Ради
(ЄС) №2021/1698

Регламент
Європейського
Парламенту і Ради
(ЄС) №2017/625

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

OrganicStandard.ua

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО БАЗУЄТЬСЯ НА ВИКОРИСТАННІ:

- ✓ ТЕХНОЛОГІЙ, ЩО ВІДПОВІДАЮТЬ ВИМОГАМ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА І НЕ ЗАВДАЮТЬ ШКОДИ ЗДОРОВ'Ю ЛЮДЕЙ, РОСЛИНАМ, ДОБРОБУТУ ТВАРИН, ЗАПОБІГАЮТЬ ЗАБРУДНЕННЮ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА АБО МІНІМІЗУЮТЬ ЙОГО
- ✓ ВІДНОВЛЮВАНИХ ТА ВЛАСНИХ РЕСУРСІВ, У Т.Ч. ПОБІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННОГО І ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ, ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ
- ✓ ОЦІНКИ РИЗИКІВ, ЗАПРОВАДЖЕННІ ПРЕВЕНТИВНИХ І ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ НА КОЖНОМУ ЕТАПІ ВИРОБНИЦТВА, ПІДГОТОВКИ Й РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

OrganicStandard.ua

ЗАБОРОНЕНІ РЕЧОВИНИ І ПРАКТИКИ:

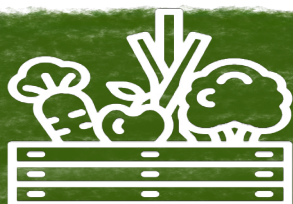
- ✗ СИНТЕТИЧНІ АГРОХІМІКАТИ, ПЕСТИЦИДИ, РЕГУЛЯТОРИ РОСТУ
- ✗ ГМО ТА ПРОДУКТИ ІЗ НИХ
- ✗ ІОНІЗУЮЧЕ ВИПРОМІНЮВАННЯ
- ✗ ГІДРОПОННІ МЕТОДИ
- ✗ ІНШІ МЕТОДИ, ЩО МОЖУТЬ ВВЕСТИ В ОМАНУ СПОЖИВАЧА
ЩОДО ПРИРОДИ ПОХОДЖЕННЯ ПРОДУКТУ

NON-ORGANIC

conversion

ORGANIC

ЗАГАЛЬНІ ПРАКТИКИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

OrganicStandard.ua

ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД - ПЕРЕХІД ВІД НЕОРГАНІЧНОГО ДО ОРГАНІЧНОГО СПОСОБУ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗА ВИЗНАЧЕНИЙ ПРОМІЖОК ЧАСУ

КЛЮЧОВІ ВИМОГИ:

- ПОВНЕ ДОТРИМАННЯ НОРМ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА;
- ВІДСУТНІСТЬ ПОСИЛАННЯ НА СТАТУС «ОРГАНІК» І «ПРОДУКЦІЯ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ»

можна реалізовувати як «продукцію перехідного періоду»:

- репродуктивний матеріал рослин, за умови, що перехідний період тривав щонайменше 12 місяців;
- харчові продукти рослинного походження, за умови, що містять тільки один с.-г. рослинний інгредієнт, і перехідний період тривав щонайменше 12 місяців до збирання врожаю

РЕГЛАМЕНТ ЄС 2018/ 848, Глава III, СТ.10, П.1, 4; ДОДАТОК II ЧАСТИНА I П.1.7.1

ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ

- **Початок** - дата укладення Договору на проведення сертифікації між оператором і ОС
- **Тривалість** перехідного періоду:

□ щодо земельних ділянок для вирощування:

•однорічних культур — **24 міс. до початку посіву**

•багаторічних культур (крім фуражних) — **36 міс. до першого збору врожаю органічних продуктів**

•луків і багаторічних фуражних культур — **24 міс. до початку їх використання як органічних кормів**

□ для виробництва органічного насіння і садивного матеріалу:

•однорічних культур - **один вегетаційний період**

•багаторічних культур - **два вегетаційні періоди**

ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ

ЗБІЛЬШЕННЯ ТРИВАЛОСТІ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ:

- у випадку забруднення земельної ділянки продуктами, не дозволеними в органічному виробництві

ВСТАНОВЛЕННЯ НОВОГО ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ:

- у випадку застосування продуктів, не дозволених в органічному виробництві

СКОРОЧЕННЯ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ (як відступ від вимог - визнання попереднього періоду частиною перехідного періоду):

- у випадку надання доказів того, що земельні ділянки були природними або с.-г. угіддями, які протягом останніх трьох років не обробляли продуктами, не дозволеними до використання в органічному виробництві

**ЗАГАЛЬНІ ПРАКТИКИ
ОРГАНІЧНОГО
ВИРОБНИЦТВА**

АУДИТ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ / ГРУНТУ ДО ПОЧАТКУ СЕРТИФІКАЦІЇ

ІСТОРІЯ ПОЛІВ (попередники, добрива, ЗЗР тощо)

АНАЛІЗ ГРУНТУ (агрохімічний, мікробіологічний тощо)

МОНІТОРИНГ ГРУНТОВИХ ШКІДНИКІВ І ЗАБУР'ЯНЕНОСТІ

АНАЛІЗ РИЗИКІВ МОЖЛИВОГО ЗАБРУДНЕННЯ
(близькість промислових об'єктів, неорганічних полів тощо)

ЦІЛЬОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ І ПРАВО УПРАВЛІННЯ

ҐРУНТ І ПІДТРИМКА ЙОГО РОДЮЧОСТІ

Використання практик обробітку ґрунту і технологій вирощування рослин, які:

підтримують або збільшують вміст органічної речовини в ґрунті

посилують стабільність ґрунту та його біорізноманіття

запобігають ущільненню й ерозії ґрунту

ҐРУНТ І ПІДТРИМКА ЙОГО РОДЮЧОСТІ

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СІВОЗМІНИ З
ВИКОРИСТАННЯМ БОБОВИХ КУЛЬТУР

ВИРОЩУВАННЯ СИДЕРАЛЬНИХ КУЛЬТУР, ВИКОРИСТАННЯ
РОЗМАЇТТЯ РОСЛИН, МУЛЬЧУВАННЯ

ВНЕСЕННЯ ГНОЮ ТВАРИН АБО ОРГАНІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ
(БАЖАНО ПОПЕРЕДНЬО КОМПОСТОВАНИХ), ЩО
ПОХОДЯТЬ З ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

ЗАПОБІГАННЯ УЩІЛЬНЕННЮ ТА ЕРОЗІЇ

**ВИМОГИ ДО ДІЛЯНКИ /
ҐРУНТУ**

ВИКОРИСТАННЯ ДОБРИВ І МЕЛІОРАНТІВ

⚠ ОБЕЖЕННЯ ВНЕСЕННЯ N З ГНОЄМ (≤ 170 кг/га с.-г. угідь/рік)

✗ МІНЕРАЛЬНІ АЗОТНІ ДОБРИВА НЕ ВИКОРИСТОВУЮТЬ

⚠ ДОЗВОЛЕНІ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТИ (ст. 24 Регламенту):

- на основі мікроорганізмів, грибів (для покращення стану ґрунту або доступності поживних речовин у ґрунті)
- рослинного походження і на основі мікроорганізмів (для активації компосту)
- біодинамічні

критерії отримання погодження:

- мають рослинне, тваринне, мікробне або мінеральне походження;
- є важливими для отримання чи підтримання відповідного рівня родючості ґрунту, живлення с.-г. культур або для спеціальних цілей кондиціонування ґрунту
- документування використання кожного такого продукту (дата, назва, кількість, культура, ділянка)

**ВИМОГИ ДО ДІЛЯНКИ /
ГРУНТУ**

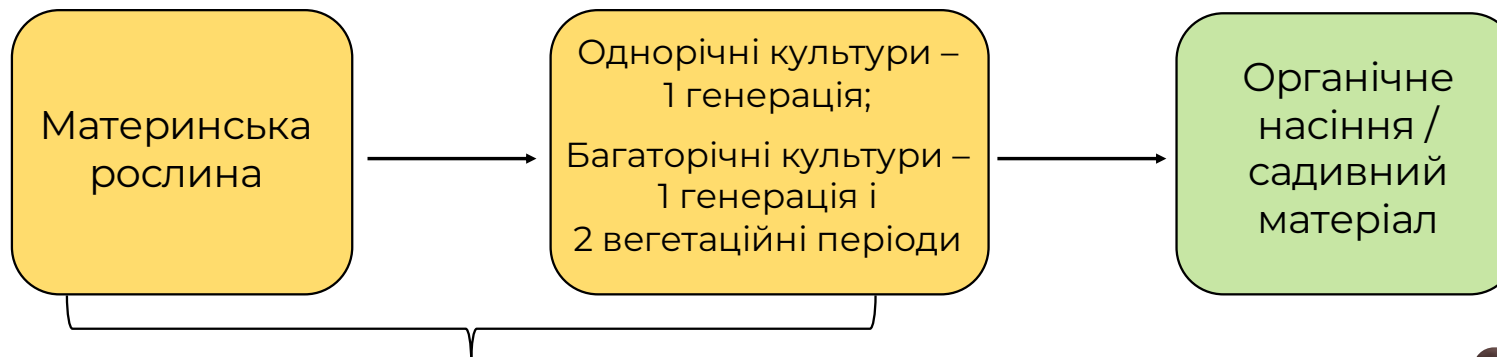
ВИМОГИ ДО НАСІННЯ / САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ

ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИНИЦТВА (крім отримання насіння і садивного матеріалу), ПОВИНЕН ВИКОРИСТОВУВАТИСЯ ЛИШЕ ОРГАНІЧНИЙ РЕПРОДУКТИВНИЙ МАТЕРІАЛ РОСЛИН

СХЕМА ОТРИМАННЯ ОРГАНІЧНОГО РЕПРОДУКТИВНОГО МАТЕРІАЛУ:

Вирощування з дотриманням органічних вимог

БЕЗ ОБМЕЖЕННЯ ВІДПОВІДНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ НОРМ, ОПЕРАТОРИ В ТРЕТІХ КРАЇНАХ МОЖУТЬ ВИКОРИСТОВУВАТИ ОРГАНІЧНИЙ І ОТРИМАНИЙ У ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД РЕПРОДУКТИВНИЙ МАТЕРІАЛ РОСЛИН З ВЛАСНОГО ГОСПОДАРСТВА

ВИМОГИ ДО НАСІННЯ / САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ

ВІДСТУП ВІД ВИМОГ (для Операторів у третіх країнах)

ВИКОРИСТАННЯ РЕПРОДУКТИВНОГО МАТЕРІАЛУ РОСЛИН, ВИРОБЛЕНОГО У ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД, ЩО ТРИВАВ ≥ 12 МІС. ,

або

ВИКОРИСТАННЯ НЕОРГАНІЧНОГО РЕПРОДУКТИВНОГО МАТЕРІАЛУ РОСЛИН З ДОЗВОЛУ ОС,

якщо:

- доведено, що органічний репродуктивний матеріал рослин відсутній у достатній кількості або якості
- після збирання не піддавався обробці засобами захисту рослин, крім дозволених цим Регламентом
- не містить і вирощений без ГМО

- дозвіл необхідно отримати до посіву / садіння культури
- дозвіл видається одноразово на один сезон на відповідну кількість репродуктивного матеріалу

ЗАХОДИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НЕГАТИВНОЇ ДІЇ ШКІДНИКІВ, ХВОРОБ, БУР'ЯНІВ

ВИБІР СОРТІВ, ВИДІВ, ГЕТЕРОГЕННОГО МАТЕРІАЛУ

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СІВОЗМІНИ

СТВОРЕННЯ БІОЦЕНОЗІВ, ЗАЛУЧЕННЯ ПРИРОДНИХ ВОРОГІВ

ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЧНИХ І ФІЗИЧНИХ МЕТОДІВ (біофумігація, соляризація, пропарювання ґрунту)

ПОПЕРЕДНЄ КОМПОСТУВАННЯ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ І

РОСЛИННИХ МАТЕРІАЛІВ;

МОНІТОРИНГ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ

ЗАСТОСУВАННЯ БІОДИНАМІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ

КОНТРОЛЬ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ / БУР'ЯНІВ

КОНТРОЛЬ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ / БУР'ЯНІВ

ДОЗВІЛ НА ВИКОРИСТАННЯ ОКРЕМИХ ПРОДУКТІВ І РЕЧОВИН (критерії)

ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ НЕ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ДОСТАТНЬОГО ЗАХИСТУ

ВСТАНОВЛЕНА ЗАГРОЗА ДЛЯ КУЛЬТУРИ / СТАЛОГО ВИРОБНИЦТВА

МАЮТЬ РОСЛИННЕ, ТВАРИННЕ, МІКРОБНЕ АБО МІНЕРАЛЬНЕ

ПОХОДЖЕННЯ (крім випадків, коли продукти або речовини з таких джерел відсутні в достатній кількості чи якості), або

ІНШОГО ПОХОДЖЕННЯ, І НЕ Є ІДЕНТИЧНИМИ ЇХНІЙ ПРИРОДНІЙ ФОРМІ (виключити контакт з їстівними частинами культури)

ЛИШЕ В НЕОБХІДНОМУ ОБСЯЗІ

ДОКУМЕНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОЖНОГО ТАКОГО ПРОДУКТУ (дата, назва, д.р., кількість, культура, шкідник/хвороба, ділянка)

НАЛЕЖНІ ПРАКТИКИ КОНТРОЛЮ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ У ПРИМІЩЕННЯХ ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКЦІЇ

ВИКЛЮЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРИМІЩЕНЬ

УСУНЕННЯ ПОТЕНЦІЙНИХ МІСЦЬ ПОШИРЕННЯ

МОНІТОРИНГ ПОПУЛЯЦІЙ

ДОТРИМАННЯ ВІДПОВІДНИХ ПРАВИЛ ГІГІЄНИ

МЕХАНІЧНИЙ І ФІЗИЧНИЙ КОНТРОЛЬ

ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ВОРОГІВ

ВИКОРИСТАННЯ НЕТОКСИЧНИХ І НЕСИНТЕТИЧНИХ ПРОДУКТІВ

КОНТРОЛЬ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ / БУР'ЯНІВ

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКТІВ

- ВКЛЮЧЕННЯ ПОТУЖНОСТЕЙ ЗБЕРІГАННЯ (у т.ч. підрядних) У СИСТЕМУ СЕРТИФІКАЦІЇ І НАГЛЯДУ ОС
- ПОЗНАЧЕННЯ МІСЦЬ ЗБЕРІГАННЯ, ЧІТКА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ ОРГАНІЧНОЇ І ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ
- ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ УНИКНЕННЯ ЗМІШУВАННЯ І ЗАБРУДНЕННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ЇЇ ПІДМІНИ ПРОДУКЦІЄЮ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ АБО НЕОРГАНІЧНОЮ
- ВЕДЕННЯ ЗАПИСІВ ЩОДО НАДХОДЖЕННЯ І ВИБУТТЯ ПРОДУКЦІЇ
- ВИКОРИСТАННЯ ДОЗВОЛЕНИХ В ОРГАНІЧНОМУ ВИРОБНИЦТВІ ЗАСОБІВ ОЧИЩЕННЯ І ДЕЗИНФЕКЦІЇ, ПЕРЕВІРКА ЇХ ЕФЕКТИВНОСТІ, ВЕДЕННЯ ЗАПИСІВ ВИКОРИСТАННЯ ВХІДНИХ ПРОДУКТІВ

**КОНТРОЛЬ ШКІДЛИВИХ
ОРГАНІЗМІВ / БУР'ЯНІВ**

ОРГАНІЗАЦІЯ І ВЕДЕННЯ ЗАПИСІВ

ДО ІНСПЕКЦІЇ:

- опис оператора (заповнюється перед першою інспекцією, щорічно оновлюється), додатки до нього
- історія полів (щоразу для нових ділянок)

ПІД ЧАС ІНСПЕКЦІЇ (оновлені актуальною інформацією):

- карта полів/виробничих підрозділів з позначенням геолокації
- план сівозміни/садозміни
- журнал польових робіт
- журнал використання добрив/ЗЗР (дата, назва/тип/д.р./кількість, потреба, культура/ділянка)
- журнал збору врожаю (дата, поле/ділянка, кількість продукції і її статус)
- документи на походження насіння, добрив, ЗЗР, ін. вхідних продуктів
- надані підтвердження застосування кожного винятку з правил виробництва
- бухгалтерські документи, у т.ч. щодо реалізації продукції
- документи СМЯ і їх реалізація (політики/інструкції, інструктажі, очистка тощо)

Інші документи щодо виробничої діяльності (на вимогу інспектора)

ЗБЕРІГАННЯ ЗАПИСІВ ЩОНАЙМЕНШЕ 5 РОКІВ

OrganicStandard.ua

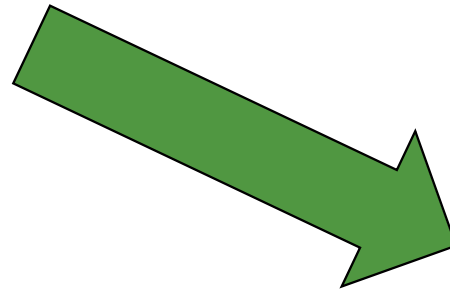
РЕГЛАМЕНТ ЄС 2018/ 848 ГЛАВА III СТАТТЯ 9 П.9 , ДОДАТОК II, ЧАСТИНА I П. 1.9.3, 1.10.2, 1.12

ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ І БАЛАНС КІЛЬКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

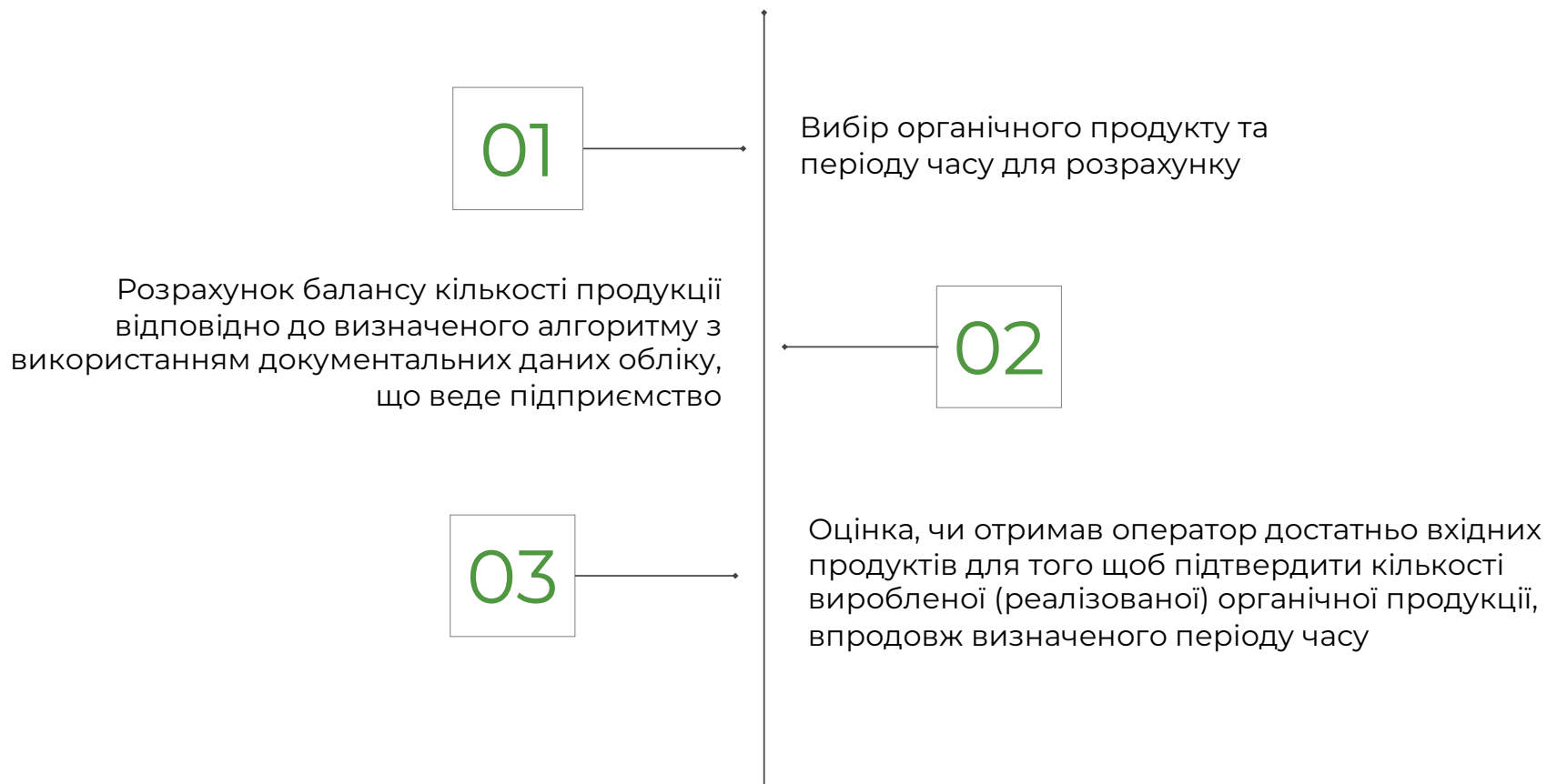
ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ – ідентифікація шляху будь-якого продукту харчування, кормів, тварин або субстанцій, що будуть використані для споживання, на кожному етапі ланцюга виробництва, підготовки і дистрибуції

КІЛЬКІСНИЙ БАЛАНС – визначення розрахункового балансу між надходженням продуктів та їх вибуттям для встановлення правдоподібності обсягів виробництва органічних продуктів

МЕТОДОЛОГІЯ БАЛАНСУ КІЛЬКОСТІ

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОСТЕЖУВАНOSTI

Визначення продукту/партії на основі оцінки ризиків для здійснення перевірки простежуваності

02

Перевірка (встановлення):

- найменування та адресу постачальника;
- найменування та адресу вантажоотримувача (покупця)
- органічний сертифікат постачальника
- ідентифікація партії
- відповідність партії вимогам §1 п.2.1 Додатку III Регл. 2018/848

01

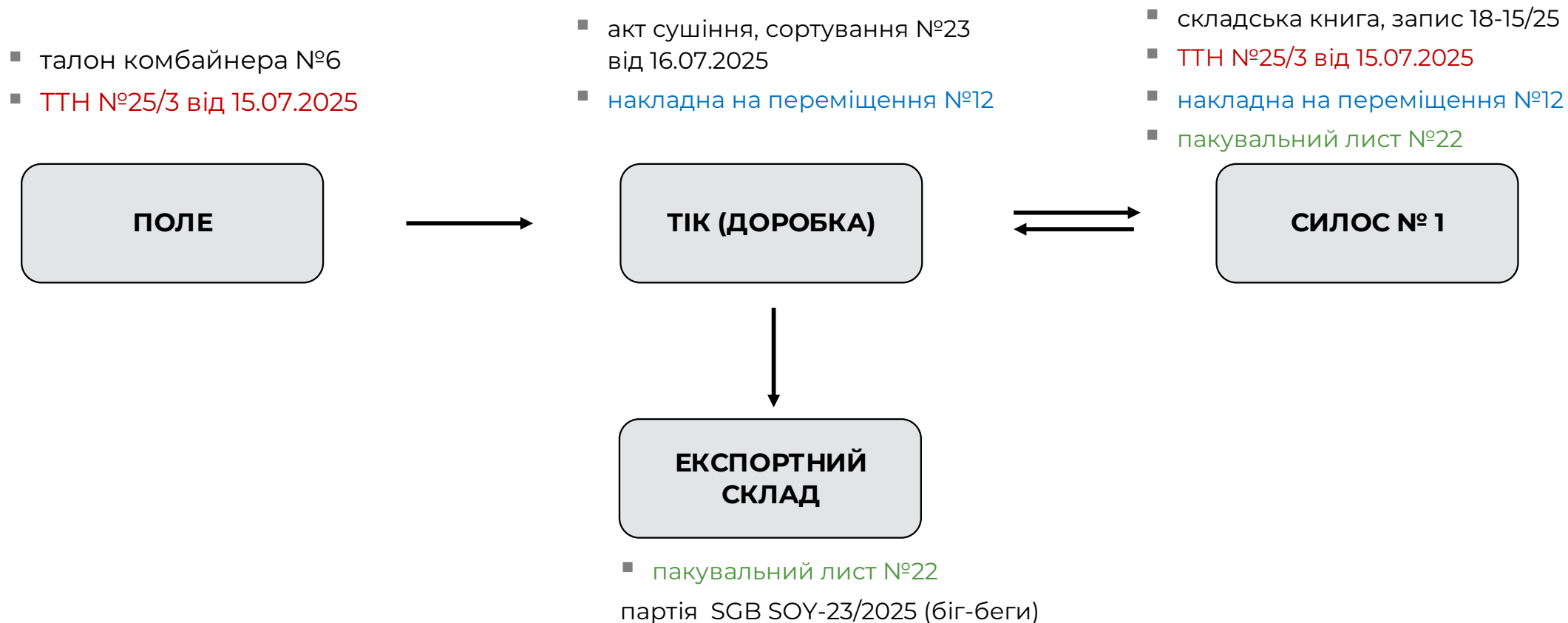
Визначення походження вхідних продуктів, використовуючи інформацію:

- номери партій
- зазначення в бухгалтерських документах
- зазначення в управлінських документах

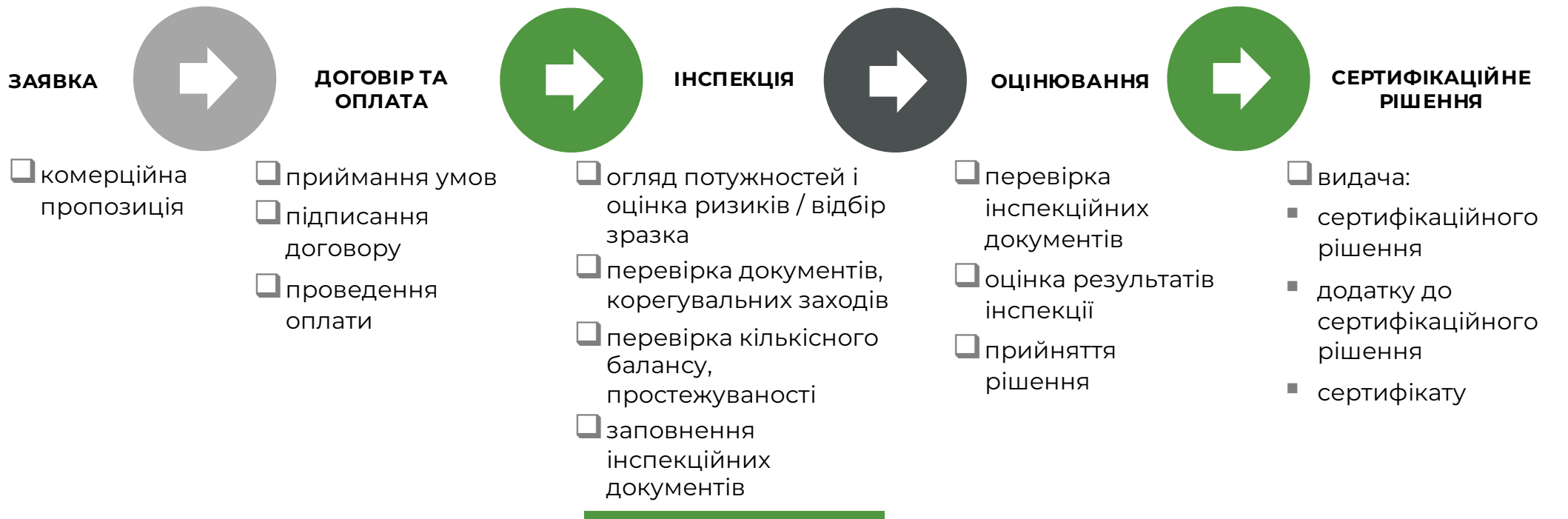
Встановлення зв'язку між внутрішньогосподарськими записами - від готової партії продукту до постачання продукції (сировини)

03

ПРИКЛАД ЛАНЦЮГА ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

ПРОЦЕДУРА СЕРТИФІКАЦІЇ

ВИДИ ІНСПЕКЦІЙ:

- перша / річна / додаткова
  - анонсована / неанонсована
  - апеляційна / важливих змін
  - повна / вибіркова

ЧАСТОТА ПЕРЕВІРОК:

- річна – щонайменше 1 раз/рік
- додаткова вибіркова – $\geq 10\%$ від кількості Операторів
- додаткова неанонсована – $\geq 10\%$ від кількості інспекцій

ДЖЕРЕЛА І ШЛЯХИ ЗАБРУДНЕННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

ДІЛЯНКА / ҐРУНТ

- залишки пестицидів від попередньої діяльності
- «дрифт» недозволених речовин від неорганічних полів
- використання недозволених засобів / ін. вхідних продуктів

ПОСІВИ / НАСАДЖЕННЯ

- використання протруєного / ГМ-насіння
- «дрифт» недозволених речовин від неорганічних полів
- використання недозволених засобів / ін. вхідних продуктів
- використання сторонньої техніки без очищення

ПОТУЖНОСТІ ДОРОБКИ / ЗБЕРІГАННЯ

- використання забруднених приміщень
- використання обладнання / тари без очищення
- відсутність розділення продукції різного статусу
- використання недозволених засобів очистки / дезінфекції / контролю шкідливих організмів

ТРАНСПОРТУВАННЯ СИРОВИНИ / ПРОДУКЦІЇ

- використання транспорту без очищення
- транспортування незапакованої продукції
- змішування продукції різного статусу
- підміна органічної продукції

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Контакти:

Віталій Манзій

Провідний фахівець із сертифікації
Органік Стандарт

М: +38 (067) 947 26 61

вул. Велика Васильківська 38-Б, офіс 22, Київ,
01024, Україна

manzii.v@organicstandard.ua | www.organicstandard.ua

OrganicStandard.ua